אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תרטו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ד' מרחשוון תרע"ד - יפו

נמען: ר' יעקב רוזנהיים וראשי 'אגודת ישראל'

הרב קוק שמח שהסכנה לביטול התלמוד תורה בחיפה עברה לפי שעה, אבל אין להמתין למשבר הבא. 'התלמוד תורה בחיפה - אסור לבטלה'; היא מבצר מפני הרוח הסוערת, במיוחד לאור העתיד הקרוב של העיר. תודה לר' יהושע בורק על מסירותו, ובקשה להחליט על קיום המוסד לדורות.

עיקרי הדברים

- אסור לבטל את התלמוד תורה בחיפה.
- החלטה לדורות.
- תודה לבורק.

נוסח האגרת

ב"ה[1] עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ד מ"ח תרד"ע[4]

שלו'[5] וברכה מהררי קודש לכבוד הרב הגדול גבר בגוברין, חכם בעז לתורה ולתעודה מר יעקב ראזינהיים שליט"א[6], ולכל ראשי הפקידים העומדים על משמרת הקודש לעמדת היהדות הנאמנה באה"ק[7] ת"ו, ברכת ד' עליהם.

רבותי ואלופי הנכבדים,

חדשים עברו מעת אשר הפחד לביטול התלמוד-תורה בעיה"ק[8] חיפה ת"ו, הבהילנו מאד. אז כתבתי מכתב קצר מקירות לבי להודיע להדרת כבודם, בתור איש פנימי, האחוז בעבותות רבות במצב ישובנו בארץ הקודש, עד כמה הרעיון לבדו בהודעו בקהל, שמוסד קודש זה, אשר כבר נתבצר ונתכונן במקום אשר כל-כך רבו הפרצים, חלילה יתבטל, הרעיון לבד ממוגג כל לב ונפש נאמנה לעדות ד' ובריתו עם ישראל. ואם' ד' ישמרנו, דבר איום ונורא זה יצא לפעלו, מה שלא אוכל גם להעלות על הדעת' אין קץ לפרץ נבעה, בחומת דת קודש, שהננו עושים בידים, בביטול תשב"ר[9] זה. ת"ל[10] שמגורת השעה עברה, ובידיעה התלגרפית, שלפחות ל"זמן" זה שקטים אנחנו, והמוסד הקדוש יעמוד על עמדו, הרגעתם את נשמותינו הסוערות, ותתנו לנו

---

1 ב"ה - ברוך השם

2 עה"ק - עיר הקודש

3 ת"ו - תבנה ותכונן

4 תרד"ע - השנה תרע"ד (1913/1914) - כתובה בצירוף אותיות של מספר השנה

5 שלו' - שלום

6 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן

7 באה"ק - בארץ הקודש

8 בעיה"ק - בעיר הקודש

9 תשב"ר - תינוקות של בית רבן

10 ת"ל - תודה לא-ל

מנוחת שעה להשיב רוח, וליחל לתשועת ד' על המצב התמידי, שלא יפסק המעין הקדוש, ולא יקצץ האילן עץ החיים אשר כבר נטע והולך הוא ופורח לפרי קודש הילולים ב"ה[11].

מובן הדבר, שאי אפשר להחמיץ את המצוה, ואסור לנו לעמוד בקורת רוח עד אשר יעבור ה"זמן", ונבא חלילה עוד הפעם לידי משבר. השאלה מוכרחת להפתר בחיוב גמור ומוחלט. התלמוד-תורה בחיפה, אסור לבטלה. היא קבעה כבר מקומה בקודש, והיא עומדת לנו למבצר משגב, מפני רוח סועה וסער. ההוה וביותר הצפון בחיק העתיד הקרוב, שהננו כבר רואים את סימניו, ולד' הישועה.

מחזיקנא טיבותא להאי גברא יקירא, איש אמונים לתורה וליראת ד', הנכבד הר"י[12] בורק שיחי'[13], אשר בכל כחו ואונו מסור הוא לקיום הת"ת[14] ומעמדה, לשכלולה והפרחתה, ובחרף נפש נוסע הוא בימי זקנה ושיבה וחולשת כח, לעבוד ולעורר להציל את מכון נשמת היהדות הנאמנה, בעיר חשובה באה"ק, שהתרבות אוכלוסין מבני הגולה מוכנה לעתידה הקרוב ביותר, על פי מסיבות החיים ההולכים כבר ומתרקמים.

בטוח אני בע"ה[15] שתכירו ותדעו, אלופי הנכבדים מאד, את גדולת האחריות שלדבר הקדוש והנשגב הזה, ובכל כח ועז תחליטו דבר, ותעמידו חק ולא יעבור, שהמוסד הקדוש הת"ת בחיפה עמד יעמד, ועוד יגדל ויפרח לתהילה ותפארת בע"ה.

אקוה שיספיקו הדברים המעטים הללו ללבות טהורים שכמותכם, רבותי ואדוני, והמטרה הקדושה שאליה הננו שואפים בלב אחד תושג בעה"י[16], ומעמד הת"ת יעמד בטח ברית מלח עולם.

וצור ישראל יזכנו כולנו ליום, אשר יצוק רוחו על זרענו וברכתו על צאצאינו, ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש.

ברגשי כבוד רוממים וצפיית ישועה וגאולה קרובה,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א'-ד'

---

11 ב"ה - ברוך השם

12 הר"י - הרב רבי שם שמתחיל באות י (כגון יעקב / יצחק / יוסף / יהודה / ישראל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

13 שיחי' - שיחיו

14 הת"ת - התלמוד תורה

15 בע"ה - בעזרת השם

16 בעה"י - בעזרת השם יתברך